UCHWAŁA NR XII/125/19
RADY GMINY SUWAŁKI

z dnia 29 października 2019 r.

w sprawie przyjęcia Programu polityki zdrowotnej w zakresie szczepień profilaktycznych przeciwko grypie dla mieszkańców Gminy Suwałki po 65 roku życia.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506, poz. 1309, poz. 1696, poz. 1815) oraz art. 7 ust. 1 pkt 1 i art. 48 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1373, poz. 1394, poz. 1590, poz. 1590, poz. 1694, poz. 1726, poz. 1818) Rada Gminy Suwałki uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Program polityki zdrowotnej w zakresie szczepień ochronnych przeciwko grypie dla mieszkańców Gminy Suwałki po 65 roku życia na lata 2019 - 2021 r., który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Suwałki.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Marek Jeromin

Załącznik
do uchwały Nr XII/125/19
Rady Gminy Suwałki
z dnia 29 października 2019 r.

PROGRAM POLITYKI ZDROWOTNEJ W ZAKRESIE SZCZEPIEŃ OCHRONNYCH PRZECIWKO GRYPIE DLA MIESZKAŃCÓW GMINY SUWAŁKI PO 65 ROKU ŻYCIA

OKRES REALIZACJI PROGRAMU OD 2019 R. DO 2021 R.

Podstawa prawna: art. 48 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1373 z późn.zm.).

Suwałki, 2019 r.

Spis treści

I.WSTĘP **3**

II.OPIS REALIZACJI PROGRAMU **3**

III.AUTORZY PROGRAMU: **3**

IV.OPIS PROBLEMU ZDROWOTNEGO **4**

1. Problem zdrowotny 4
2. Epidemiologia 5
3. Populacja objęta Programem 8
4. Uzasadnienie potrzeby wdrożenia Programu 8

V.CELE I EFEKTY PROGRAMU **9**

1. Cel główny 9
2. Cele szczegółowe: 9
3. Mierniki efektywności w odniesieniu do celów Programu 10
4. Oczekiwane efekty 10

VI.ADRESACI PROGRAMU **11**

VII. ORGANIZACJA PROGRAMU POLITYKI ZDROWOTNEJ **12**

1. Części składowe, etapy i działania organizacyjne 12
2. Planowane interwencje 13
3. Kryteria i sposób kwalifikacji uczestników 14
4. Zasady udzielania świadczeń w ramach Programu polityki zdrowotnej: 14
5. Sposób powiązania działań Programu ze świadczeniami zdrowotnymi finansowanymi ze środków publicznych 15
6. Sposób zakończenia udziału w Programie i możliwości kontynuacji otrzymywania świadczeń zdrowotnych, jeżeli istnieją wskazania. 16
7. Bezpieczeństwo planowanych interwencji 16
8. Kompetencje/ warunki niezbędne do realizacji Programu 17

VIII. BUDŻET PROGRAMU **17**

1. Koszty przeprowadzenia Programu 17
2. Planowane koszty całkowite 18
3. Źródła finansowania 18
4. Argumenty przemawiające za tym, że wykorzystanie dostępnych zasobów jest optymalne.....

IX. MONITOROWANIE I EWALUACJA PROGRAMU **18**

1. Ocena zgłaszalności do Programu 18
2. Ocena jakości świadczeń w Programie 19
3. Oczekiwane efekty realizacji Programu 19

X. OKRES REALIZACJI PROGRAMU 19

XI. ZAKOŃCZENIE **20**

I. WSTĘP

Zaspokojenie zbiorowych potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia jest jednym z najważniejszych zadań gminy wynikających z ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506).

Zadania w zakresie promocji i ochrony zdrowia dla jednostek samorządu terytorialnego wynikają z przepisów prawnych, które umożliwiają szereg zaplanowanych działań w tym zakresie. Tak więc ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych określa, jako zadanie własne dla samorządu, opracowywanie i realizację oraz ocena efektów Programów polityki zdrowotnej na podstawie rzeczywistych potrzeb zdrowotnych i stanu zdrowia mieszkańców.

Zgodnie z Ustawą z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2018 poz. 1510 z późn. zm.) art. 5 punkt 30 Program zdrowotny to „zespół zaplanowanych i zamierzonych działań z zakresu opieki zdrowotnej ocenianych jako skuteczne, bezpieczne i uzasadnione, umożliwiających osiągnięcie w określonym terminie założonych celów, polegających na wykrywaniu i zrealizowaniu określonych potrzeb zdrowotnych oraz poprawy stanu zdrowia określonej grupy świadczeniobiorców, opracowany, wdrażany, realizowany i finansowany przez Narodowy Fundusz Zdrowia, natomiast Program polityki zdrowotnej (art. 5 punkt 29a) to „zespół zaplanowanych i zamierzonych działań z zakresu opieki zdrowotnej ocenianych jako skuteczne, bezpieczne i uzasadnione, umożliwiających osiągnięcie w określonym terminie założonych celów, polegających na wykrywaniu i zrealizowaniu określonych potrzeb zdrowotnych oraz poprawy stanu zdrowia określonej grupy świadczeniobiorców, opracowany, wdrażany, realizowany i finansowany przez ministra albo jednostkę samorządu terytorialnego".

Zapobieganie chorobom cywilizacyjnym możliwe jest poprzez stosowanie odpowiedniej profilaktyki, dającej szanse na szybkie wyleczenie. Warunkiem poprawy i utrzymania zdrowia społecznego jest tworzenie i realizacja odpowiedniej polityki zdrowotnej.

Narodowy Program Zdrowia również uwzględnia kierunki polityki zdrowotnej. Celem strategicznym Narodowego Programu Zdrowia jest wydłużenie życia w zdrowiu ludności, poprawa jakości życia związanej ze zdrowiem oraz ograniczanie społecznych nierówności w zdrowiu.

I. OPIS REALIZACJI PROGRAMU

Program sczepień profilaktycznych przeciwko grypie dla mieszkańców gminy Suwałki po 65 roku życia jest programem sezonowym, wieloletnim, realizowany będzie w latach 2019 - 2021.

II. AUTORZY PROGRAMU:

1) Gmina Suwałki –Referat d/s Polityki Społeczno – Gospodarczej.
2) Wybrany drodze otwartego konkursu ofert Zakład Opieki Zdrowotnej.

III. OPIS PROBLEMU ZDROWOTNEGO

1. Problem zdrowotny

Grypa jest ostrą, wirusową chorobą zakaźną układu oddechowego, wywołaną przez wirusy w której ciągła zmienność wirusa ma zasadnicze znaczenie dla występowania w populacji ludzkiej sezonowych epidemii. Wirus atakuje bez względu na wiek czy płeć. Szczepionka przeciw grypie stanowi najlepszą ochronę przed wirusem.

Zakażenie następuje pomiędzy ludźmi drogą kropelkową np. poprzez kichanie, kaszel oraz bliski kontakt, a okres wylęgania grypy wynosi 18-36 godzin. Przebieg kliniczny choroby zależy od właściwości wirusa grypy, stanu odporności i wieku pacjenta oraz

od współistniejących chorób przewlekłych (np.: serca, płuc, nowotworów, cukrzycy, stanów po przeszczepie narządów, tkanek i innych). W przypadku powikłań, może być przyczyną wielu schorzeń, które występują przede wszystkim u osób w wieku starszym, z osłabioną odpornością, z przewlekłymi chorobami dróg oddechowych, układu krążenia, cukrzycy.

Wyróżnia się trzy typy wirusa, tj. typ A, B i C. Wirus grypy typu A jest zakaźny dla ludzi i zwierząt (konie, świnie, norki, foki, wieloryby oraz ptaki), u których w zależności od nasilenia infekcji, może przybierać postać epidemii, a nawet pandemii. W przypadku wirusa grypy typu B wykazano, że jest chorobotwórczy wyłącznie dla człowieka i przebieg zakażenia jest dużo łagodniejszy niż przy infekcji wirusem grypy typu A, choć czasem może wystąpić „pełen" obraz kliniczny oraz komplikacje charakterystyczne dla infekcji wirusem grypy typu A. Natomiast wirus grypy typu C zakaża oprócz ludzi, również świnie, jednak mimo dość powszechnego występowania zakażeń tym typem wirusa, infekcja na jego tle przebiega bezobjawowo.

Okres wylęgania wirusa grypy wynosi od 18 do 72 godzin, najczęściej 2-3 dni. Zakażony człowiek powoduje rozprzestrzenianie się wirusa przez cały czas trwania choroby.

Objawy zakażenia wirusem grypy to: wysoka gorączka sięgając nawet do 40 stopni, dreszcze, bóle głowy, bóle mięśni i stawów, kaszel, ogólne osłabienie.

Leczenie zakażenia wywołanego przez wirusa grypy jest objawowe. Zaleca się pozostanie w domu i odpoczynek, picie dużej ilości płynów, przyjmowanie leków przeciwbólowych, przeciwgorączkowych (zawierających takie substancje czynne, jak np.: paracetamol). W niektórych przypadkach lekarz może zalecić leki przeciwwirusowe na grypę.

Celem szczepień przeciwko grypie nie jest tylko unikniecie zachowania, lecz przede wszystkim uniknięcie poważnych powikłań pogrypowych takich jak: zapalenie płuc, zapalenie mięśnia sercowego, zapalenie ucha środkowego, powikłania układu nerwowego, zaburzenia neurologiczne oraz redukcja liczby hospitalizacji i śmiertelność z powodu grypy. Infekcje grypowe są szczególnie niebezpieczne dla osób starszych.

Szczepienie ochronne przeciwko grypie to najbardziej skuteczny sposób zapobiegania infekcjom i powikłaniom powodowanym przez wirusy grypy. Skuteczność szczepionki przeciwko grypie ocenia się na 70-90%, co jest najskuteczniejszym sposobem zmniejszenia zachorowania na grypę. Szczepienia przeciwko grypie odbywają się przed okresem wzmożonych zachorowań na grypę tj.: wrzesień - listopad. Odporność po szczepieniu wykształca się po około dwóch tygodniach i trwa od 6 do 12 miesięcy od zaszczepienia.
Według Światowej Organizacji Zdrowia na świecie rocznie na grypę zapada 5-10% ogólnej populacji. Grypa i powikłania pogrypowe są jedną z ważniejszych przyczyn zachorowań oraz umieralnością ludzi.

Wprowadzenie Programu szczepień przeciw grypie większy odporność społeczeństwa na tę chorobę i pozwoli na ograniczenie najpoważniejszych konsekwencji. Przeprowadzenie bezpłatnej profilaktyki szczepień może skłonić osoby powyżej 65 roku życia do szczepień, które ze względu na swoje niskie dochody finansowe (emerytury, renty) mają tą możliwość ograniczoną. Program pozwoli zmniejszyć rozprzestrzenienie się wirusa w populacji.

2. *Epidemiologia*

W Polsce sezon grypy to przełom lutego i marca – wtedy notuje się najwięcej zachorowań. Należy zatem szczepić zanim rozpocznie się sezon epidemiologiczny. Najlepszy moment do przyjęcia szczepionki przeciwko grypie to wrzesień – listopad, ponieważ:

- na odpowiedź immunologiczną w postaci wytworzenia się odpowiedniego poziomu przeciwciał ochronnych potrzeba od 10 do 14 dni,
- u większości zdrowych dorosłych osób poziom przeciwciał osiąga maximum po 4 tygodniach,

- w ciągu 6 miesięcy po osiągnięciu maksimum, miano przeciwciał spada, ale poziom ochronny jest utrzymywany przez 12 miesięcy od zaszczepienia. W dużym stopniu zależy to jednak od wydolności układu odpornościowego,
- ochronę przed infekcją, szczepienia najlepiej przyjmować przed spodziewaną aktywnością wirusa w celu zapewnienia optymalnej skuteczności.

Jedynym najskuteczniejszym i zarazem najtańszym sposobem zabezpieczenia się przed grypą i jej powikłaniami jest skorzystanie ze szczepienia przeciwko grypie, jak również przestrzeganie podstawowych zasad higieny, tj. częstego i dokładnego mycia rąk, zwłaszcza przed spożywaniem posiłków, po skorzystaniu z toalety, po kichaniu, kaszlu i dotykaniu powierzchni, które mogły być zanieczyszczone przez inne osoby oraz korzystanie z jednorazowych chusteczek higienicznych, noszenie maseczek na twarz. W ostatnich latach w Polsce najwyższą liczbę zachorowań na grypę rejestrowano w lutym - marcu.

W XX wieku odnotowano 3 znaczące pandemie grypy. Najtragiczniejszą z nich była w latach 1918–1919 tzw. hiszpanka – wywołana szczepem wirusa typu A (podtyp A/H1N1/) powodując śmierć od 50 do 100 mln osób. Kolejną pandemią była tzw. grypa azjatycka wywołana w roku 1957 wirusem typu A (podtyp A/H2N2/), w wyniku której zmarło ok. 1 mln osób. Dużo mniejsza liczba zgonów w tym przypadku spowodowana była tym, iż osoby, które przeżyły pierwszą epidemię – hiszpankę, korzystały ze szczepień. Trzecia z pandemii, w 1968 roku, tzw. pandemia ery Hongkongu – wywołana wirusem podtypu A/H3N2/, spowodowała śmierć ok. 700 tys. osób. W Polsce w 1971 roku grypa była przyczyną 5940 zgonów. Niektórzy naukowcy wspominają o czwartej pandemii grypy, tzw. pandemii rosyjskiej w 1977 roku, wywołanej wirusem grypy A/H1N1/.

Zachorowania na grypę rejestrowane są w każdej grupie wiekowej, przy czym największą zapadalność obserwuje się zazwyczaj u dzieci i nastolatków. Najwięcej zgonów notuje się wśród ludzi starszych. Ze względu na zdolność wirusa do mutacji oraz jego występowanie wśród dużego oraz niemożliwego do kontrolowania rezerwuaru, nie jest możliwe całkowite wyeliminowanie wirusa grypy ze środowiska.

Zachorowania na grypę w strefie umiarkowanej półkuli północnej oraz południowej występują sezonowo w okresie zimy, a w strefie tropikalnej – przez cały rok. Z danych szacunkowych Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) wynika, że corocznie na świecie na grypę choruje 5–10% osób dorosłych oraz 20–30% dzieci. Rocznie rejestruje się 3–5 mln przypadków ostrych choroby, umiera 250 000–500 000 osób, w tym 28 000–111 500 są to dzieci poniżej 5 roku życia.

W sezonie 2016/2017 na terenie Europy dominował wirus podtypu A/H3N2/. Charakteryzował się skłonnością do wywoływania zachorowania głównie wśród osób starszych, co odróżniało go od wirusa A/H1N1/ pdm09 z sezonu 2015/2016 odpowiedzialnego za 60% zachorowań w grupie osób w wieku 15–64 lat.
W Europie w sezonie 2016/2017 zanotowano 7400 hospitalizacji spowodowanych grypą, przy czym prawie połowę z nich – na oddziałach intensywnej terapii.

W Polsce zakażenie wirusem grypy jest powszechne przez cały sezon (sezon epidemiczny to okres od października do września następnego roku), zachorowania występują głównie w okresie od października do kwietnia. Zdarzają się przypadki zachorowań w miesiącach letnich, zazwyczaj na skutek zawleczenia zakażenia z terytorium, na którym aktualnie występuje sezon epidemiczny.

W zależności od sezonu epidemicznego w Polsce rejestrowanych jest od kilkuset tysięcy do kilku milionów zachorowań oraz podejrzeń zachorowań, przy czym kulminacja ma miejsce pomiędzy styczniem a marcem.

Z uwagi na niedoskonałość systemu rejestracji przypadków chorób zakaźnych oraz opóźnienia lub trudności w dostępie chorych do lekarza dane dotyczące liczby zachorowań mogą być zaniżone. Grypa nie jest wpisywana w akcie zgonu, ponieważ wiele zgonów

powiązanych z zakażeniem jej wirusem występuje na skutek powikłań. W takim dokumencie umieszcza się jednostkę chorobową, z jaką dany pacjent został przyjęty.

Według danych epidemiologicznych Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – Państwowego Zakładu Higieny (NIZP-PZH) w sezonie grypowym 2016/2017 wskazano na rekordową liczbę zachorowań na grypę oraz choroby grypopodobne. Odnotowano o 20% więcej zachorowań, tj. o 4 919 110, niż w poprzednim sezonie grypowym (4 107 077 przypadków). W danym sezonie o ciężkim przebiegu zachorowań na grypę i choroby grypopodobne mówi wzrost o 5% liczby skierowań do szpitala. W sezonie 2016/2017 hospitalizowano 16 890 osób z podejrzeniem grypy. Zgony z powodu choroby i jej powikłań odnotowano w 25 przypadkach. Dotyczyły one najczęściej osób po 65. roku życia (grupa ta jest bardziej narażona na powikłania grypy). W sezonie 2016/2017 dominujący był szczep A/H3N2/.

Jeżeli uwzględnimy zjawisko „epidemiologicznej góry lodowej", liczba zachorowań na grypę okazuje się większa od liczby wynikającej z oficjalnych raportów. Wiele przypadków pozostaje niezgłoszonych lub nierozpoznanych, co dotyczy także zgonów z powodu grypy i jej powikłań.

Liczbę zachorowań oraz podejrzeń zachorowań na grypę pokazuje rycina 1.

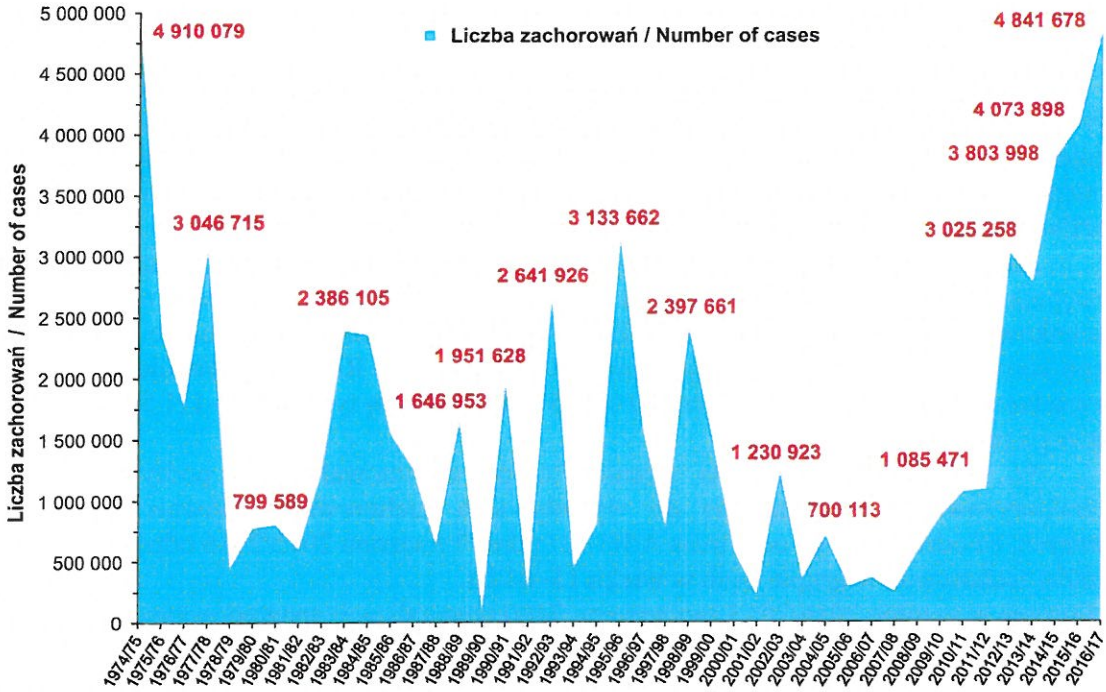

Rycina 1. Liczba zachorowań i podejrzeń zachorowań na grypę w sezonach (wrzesień–sierpień) 1974/1975–2016/2017 (wg sezonów).

Źródło: Krajowy Ośrodek ds. Grypy, Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego – Państwowy Zakład Higieny, http://wwwold.pzh.gov.pl/oldpage/epimeld/grypa/index.htm [dostęp: 12.07.2018].

Od roku 2010 na podstawie danych uzyskanych z Krajowego Ośrodka ds. Grypy można zauważyć wzrost liczby zachorowań na grypę (ryc. 2).

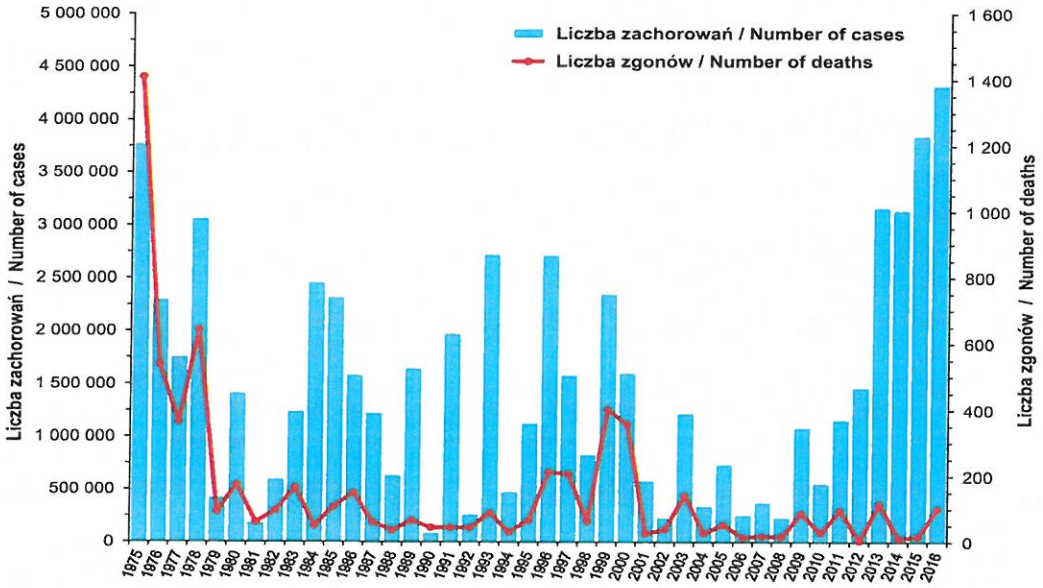

Rycina 2. Liczba zachorowań i podejrzeń zachorowań na grypę oraz liczba zgonów z powodu grypy w latach 1975–2016.

Źródło: Krajowy Ośrodek ds. Grypy, Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego – Państwowy Zakład Higieny, http://wwwold.pzh.gov.pl/oldpage/epimeld/grypa/index.htm [dostęp: 12.07.2018].

Przebieg sezonu grypowego 2017/2018 pokazuje rycina 3. Wzrost zachorowań oraz podejrzeń o zachorowanie widać już od końca grudnia, analogicznie do sezonów 2013/2014–2016/2017.

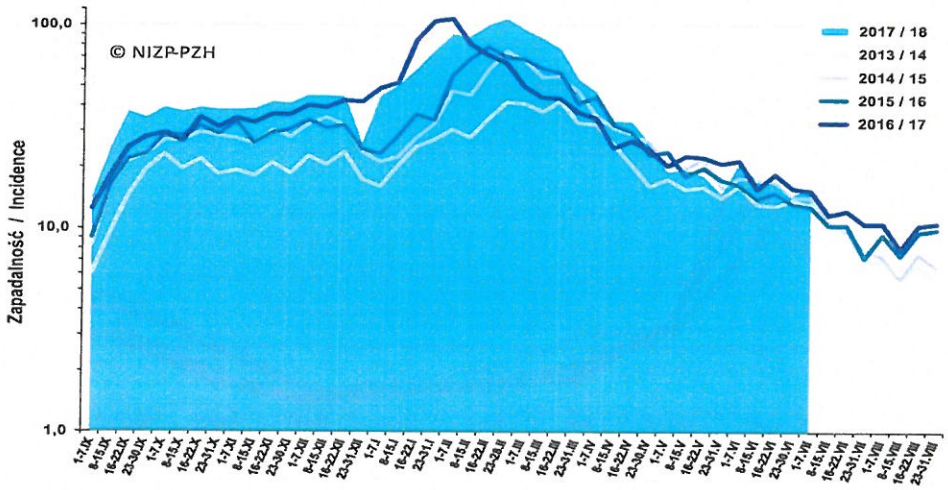

Rycina 3. Zachorowania i podejrzenia zachorowań na grypę. Średnia dzienna zapadalność (na 100 tys. ludności) wg tygodniowych meldunków w sezonie 2017/2018 w porównaniu z sezonami 2013/2014 – 2016/2017.

Źródło: Meldunki Epidemiologiczne, Zachorowania i podejrzenia zachorowań na grypę w Polsce, http://wwwold.pzh.gov.pl/oldpage/epimeld/grypa/2018/G_18_09C.pdf (dostęp: 28.09.2018)

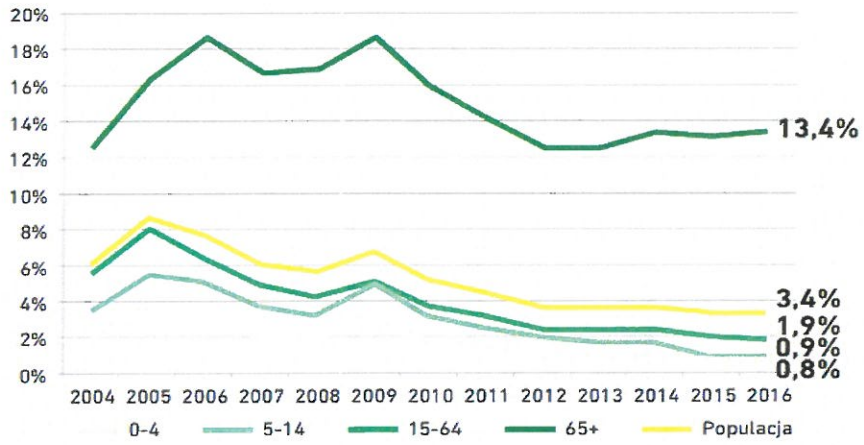

Rycina 4. Średnie poziomy zaszczepienia populacji w poszczególnych grupach wiekowych w latach 2004–2016.

Porównując poziom wszczepialności Polski do kilkunastu krajów Unii Europejskiej według wytycznych WHO (ryc. 7), można stwierdzić, że jej poziom wśród osób starszych jest w Polsce na bardzo niskim poziomie. Mimo jasnych zaleceń ze strony WHO wszczepialność tej grupy wiekowej w Europie jest mocno zróżnicowana. W roku 2010 poziom wszczepialności w Polsce lokował się poniżej celu wyznaczonego przez WHO do osiągnięcia w roku 2006, czyli zaszczepienia co najmniej 50% populacji ludzi starszych, i wynosił 15,8%.

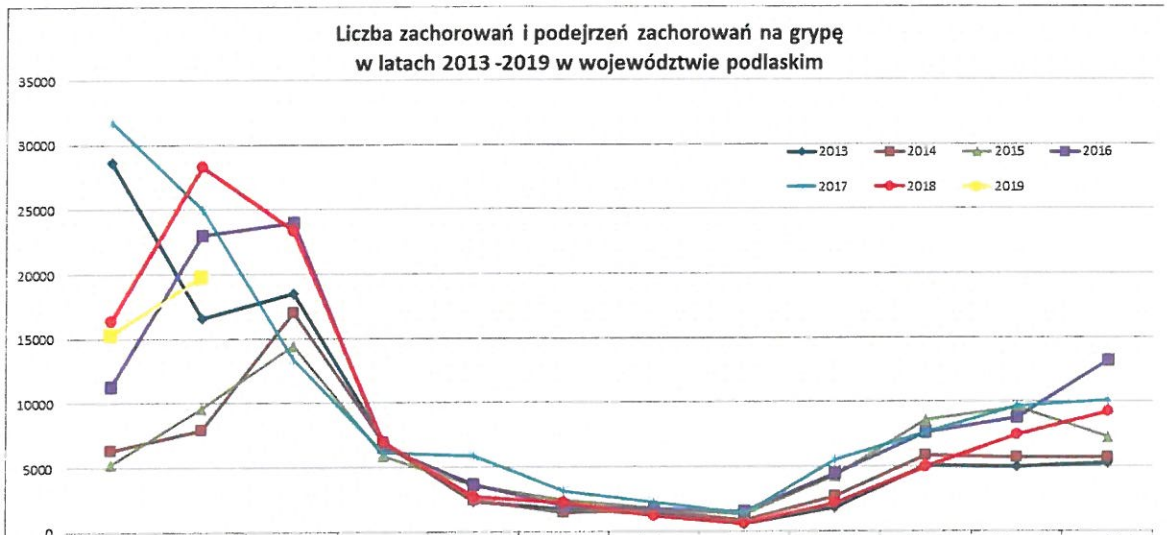

	styczeń	luty	marzec	kwiecień	maj	czerwiec	lipiec	sierpień	wrzesień	październik	listopad	grudzień
2013	28667	16556	18476	6942	2387	1759	1341	601	1826	5098	5033	5295
2014	6349	7937	17033	6900	2459	1490	1656	827	2720	5872	5708	5673
2015	5219	9577	14467	5904	3594	2418	1804	1299	4332	8643	9551	7254
2016	11292	22992	23968	6558	3708	2037	1769	1582	4432	7664	8822	13221
2017	31743	25059	13423	6164	5864	3104	2275	1407	5552	7657	9718	10083
2018	16300	28268	23358	6974	2742	2238	1236	582	2128	5033	7481	9277
2019	15216	19716										

Każdego roku na świecie, epidemia obejmuje ok. 5% do 15% populacji, tj. od 0,36 mld do 1,08 mld, a umiera nawet ok. 0,5 mln osób. Na podstawie danych opublikowanych przez Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego - PZH za 2018 r. w Polsce odnotowano 5239 239 zachorowań lub podejrzeń zachorowań na grypę, natomiast w województwie podlaskim 105,617. Odnosząc się do szczepień przeciwko grypie w 2017 roku, w Polsce zaszczepiło się

945 569 osób, w tym 490 066 w wieku powyżej 65 roku życia. W województwie podlaskim zaszczepiono 28 059 osób, z czego 15 904 w wieku powyżej 65 roku.

Na przestrzeni ostatnich lat zauważalny jest wyraźny wzrost liczby zachorowań i podejrzeń zachorowań na grypę. W Polsce sezon grypowy trwa od września do kwietnia następnego roku, przy czym szczyt zachorowań przypada między styczniem a marcem. W województwie podlaskim np. w lutym 2019 r. zgłoszono 19 716 zachorowań oraz podejrzeń zachorowań na grypę.

Szczepienia przeciw grypie osób wysokiego ryzyka są skuteczną metodą zapobiegania tej chorobie, a przede wszystkim groźnym powikłaniom, jakie ona wywołuje.

Populacja objęta Programem

Program szczepień ochronnych skierowany jest do wszystkich mieszkańców Gminy Suwałki w wieku powyżej 65 roku życia, którzy dobrowolnie wyrażą chęć uczestnictwa w Programie oraz brak przeciwskazań lekarskich do szczepień przeciw grypie. Populacja objęta Programem stanowi grupę osób, u których ryzyko powikłań pogrypowych jest największe, a sam przebieg leczenia jest trudniejszy i wymaga większych kosztów. Szczepienia zapobiegawcze przeciw grypie w istotny sposób zmniejszają częstość hospitalizacji i zgonów u osób z grup podwyższonego ryzyka.

W Gminie Suwałki na dzień 31 grudnia 2018 r. jest 1026 osób w wieku powyżej 65 roku życia zgodnie z danymi z bazy Rejestru Mieszkańców Gminy Suwałki. Jest to populacja kwalifikująca się do udziału w Programie. Przewiduje się, ze w pierwszym roku realizacji Programu można będzie objąć szczepieniami 103 osób, co stanowi ok. 10% populacji docelowej. W roku 2020 - 2021 szczepieniami ochronnymi przeciw grypie planuje się objąć ok. 206 osób. Zakłada się, że w latach 2019-2021 frekwencja zgłaszających się wyniesie 100 procent. Zaznaczyć należy, że w przypadku zgłoszenia się do zaszczepienia większej niż przewidywana liczby osób zostaną uruchomione dodatkowe środki finansowe pozwalające na wykonanie wszystkich chętnych szczepień.

3. *Uzasadnienie potrzeby wdrożenia Programu*

Program pozwoli na zwiększenie skuteczności zapobiegania chorobom zakaźnym i zakażeniom zdrowsze życie i ograniczenie zachorowań mieszkańców w Gminy Suwałki. Grypa jest chorobą ogólnospołeczną. Organizmy osób w starszym wieku po zaszczepieniu zyskują dużą ochronę przed niebezpiecznymi powikłaniami pogrypowymi. Szczepienia ochronne są zalecanymi w odniesieniu do grupy docelowej, aczkolwiek nie są finansowane ze środków publicznych. W związku z tym niwelowanie bariery finansowej w dostępie do szczepień pozwoli na zwiększenie wskaźnika wszczepialności w populacji docelowej. Obecnie najlepszą metodą zapobiegania zachorowaniu na grypę są szczepienia ochronne. Ogólnoświatowe zalecenia dotyczące szczepień przeciwko grypie mówią, zgodnie z wytycznymi organizacji ACIP oraz WHO zaszczepić powinien się każdy. Wprowadzenie niniejszego Programu szczepień zwiększy dostępność do skutecznej szczepionki i w ten sposób przyczyni się do poprawy zdrowia mieszkańców gminy Suwałki. Działania profilaktyczne w ramach Programu wzmocnią potencjał zdrowotny osób starszych, wydłużą okres sprawności psychofizycznej, zmniejszą niepełnosprawność i umieralność związaną z powikłaniami po przebytych chorobach zakaźnych. Dzięki szczepieniom ochronnym przeciw grypie można uniknąć kosztów leczenia, a w ciężkich przypadkach kosztów leczenia szpitalnego. Ze względu na rozmiar zagrożenia w postaci powikłań oraz brak świadomości o potrzebie tego typu szczepień, celowe jest wprowadzenie na terenie Gminy Suwałki Programu szczepień przeciwko grypie dla grupy najbardziej narażonych na tę chorobę, czyli osób po 65 roku życia.

Narodowy Program Zdrowia na lata 2016-2020.

Cel operacyjny 4: Ograniczenie ryzyka zdrowotnego wynikającego z zagrożeń fizycznych, chemicznych i biologicznych w środowisku zewnętrznym, miejscu pracy, zamieszkania, rekreacji oraz nauki (cel 2: Profilaktyka - Profilaktyka chorób zakaźnych i zakażeń u ludzi);
Cel operacyjny 5: Promocja zdrowego i aktywnego starzenia się (cel 2:Dostosowanie systemu opieki zdrowotnej do potrzeb osób starszych).

CELE I EFEKTY PROGRAMU

1. Cel główny

Celem głównym Programu jest zwiększenie odporności na działanie wirusa grypy oraz zmniejszenie zapadalności na grypę i infekcje grypopochodne w perspektywie długoterminowej w populacji osób powyżej 65 roku życia z terenu Gminy Suwałki.

2. Cele szczegółowe:

1) Zmniejszenie ryzyka zakażenia wirusami grypy i zapobieganie powikłaniom grypowym, do których mogłoby dojść w wyniku zachorowań osób objętych Programem;
2) Zmniejszenie liczby osób hospitalizowanych i liczby zgonów z powodu grypy i jej powikłań;
3) Zwiększenie liczby osób stosujących szczepienia przeciw grypie;
4) Zwiększenie wiedzy wśród mieszkańców gminy na temat szczepień przeciw grypie i jej powikłaniach oraz roli szczepień ochronnych w profilaktyce chorób zakaźnych;
5) Rozdawanie materiałów promocyjnych.

3. Mierniki efektywności w odniesieniu do celów Programu

Głównymi miernikami efektywności odpowiadające celom Programu będą:

1) Liczba odnotowanych przypadków grypy i jej powikłań wśród osób powyżej 65 roku życia;
2) Liczba odnotowanych hospitalizacji i liczby zgonów z powodu wirusa grypy i jej powikłań u osób powyżej 65 roku życia;
3) Liczba osób objętych działaniami edukacyjnymi w programie;
4) Liczba osób stosujących szczepienia przeciw grypie;
5) Liczba zachorowań na grypę w grupie osób zaszczepionych;

Miernikiem dodatkowym będzie:
Liczba osób, niezakwalifikowanych do szczepienia z powodu przeciwskazań zdrowotnych stwierdzonych podczas badania lekarskiego.

4. *Oczekiwane efekty*

Cykliczne, coroczne szczepienia ochronne przeciw wirusowi grypy docelowej przełożą się na zmniejszenie ryzyka zachorowania lub zmniejszenie częstotliwości występowania poważnych powikłań wywołujących infekcję wirusem. Szczepienie w sezonie wzmożonego jesiennego rozprzestrzeniania się wirusów grypy pozwoli na ograniczenie skutków epidemii, a także zmniejszy częstość występowania schorzeń i zgonów wynikających z powikłań pogrypowych w populacji ogólnej.

W szczególności oczekiwane efekty to:

1) Uzyskanie wysokiej frekwencji osób kwalifikujących się do objęcia Programem;
2) Skrócenie okresu przebiegu infekcji u osób zakażonych wirusem grypy,

3) Uzyskanie 100% wykonawstwa w ramach szczepień ambulatoryjnych osób w wieku powyżej 65 roku życia;
4) Zmniejszenie liczby zachorowań na grypę w okresie 6-12 miesięcy od zaszczepienia;
5) Zmniejszenie liczby osób hospitalizowanych z powodu grypy i jej powikłań w okresie od 6-12 miesięcy od zaszczepienia;
6) Zwiększenie liczby realizowanych szczepień przeciw grypie w związku z pozytywnymi doświadczeniami społeczności lokalnej;
7) Wzrost świadomości mieszkańców Gminy Suwałki na temat zagrożeń, jakie niesie ze sobą grypa;
8) Zmniejszenie osób chorujących na powikłania pogrypowe;
9) Zmniejszenie liczby wizyt z powodu zachorowań na grypę w okresie 6-12 miesięcy od zaszczepienia;
10) Uzyskanie wysokiej efektywności przy relatywnie niskich kosztach.

Wykonane szczepienia będą zdecydowanie bardziej opłacalne kosztowo, niż samo leczenie choroby i jej powikłań. Ich koszt stanowić będzie bowiem tylko niewielką część łącznych kosztów, jakie społeczeństwa ponoszą w związku z zachorowaniem na grypę.

IV. ADRESACI PROGRAMU

Program jest adresowany do grupy osób w wieku powyżej 65 roku życia, zamieszkałych na terenie Gminy Suwałki, u których nie występują przeciwwskazania do szczepienia.
Zakłada się, że w roku 2019 w ramach niniejszego Programu ze szczepień skorzysta 10% populacji docelowej, a zatem szacunkowa liczba osób w populacji objętej Programem w pierwszym roku jego trwania wyniesie ok. 103. Pomimo niewielkiego wpływu na osiągnięcie odporności populacyjnej, zaszczepienie wskazanej populacji osób jest zasadne, ponieważ ograniczy zmniejszenie zapadalności na grypę i infekcje grypopochodne szczególnie narażonej grupie osób, które mogą mieć utrudniony dostęp do odpłatnych świadczeń medycznych.

Nie wyklucza się zaproponowania udziału w Programie innym grupom społecznym w następnych latach trwania Programu.

Tryb zapraszania do Programu będzie zakładał dwa etapy:

1) Pierwszy etap – działania promocyjne – informacyjne:
   a) ogłoszenia lub plakaty w podmiotach leczniczych o możliwości skorzystania z bezpłatnych szczepień dostępnych w ramach Programu w placówce podstawowej opieki zdrowotnej, zostanie przekazana przez przychodnie każdej osobie spełniającej kryteria Programu;
   b) informacje na temat Programu w formie komunikatów na stronach internetowych Urzędu Gminy Suwałki;
   c) informacja w lokalnych mediach dotycząca Programu;
   d) informacja na tablicach ogłoszeń w miejscowościach gminnych;
   e) powiadamiania SMS Sołtysów Gminy Suwałki;
   f) informacja w Urzędzie Gminy w Suwałkach w formie plakatów na tablicy ogłoszeń.
2) Drugi etap – rekrutacja uczestników Programu:
   a) ogłoszenia na temat terminu i sposobu organizacji szczepień w podmiotach leczniczych;
   b) potwierdzenie uczestnictwa w Programie u pracowników Gminy Suwałki;
   c) kwalifikacja do udziału w Programie - przeprowadzenie badania przez lekarza.

Informacja o możliwości skorzystania z bezpłatnych szczepień dostępna w ramach niniejszego Programu zostanie przekazana osobom spełniającym kryteria Programu przez personel przychodni podstawowej opieki zdrowotnej, do której pacjent jest zapisany. Pracownicy przychodni będą również prowadzić edukację zdrowotną w zakresie profilaktyki grypy, informować pacjentów o niezakaźności wirusów zawartych w szczepionce inaktywowanej oraz o możliwości wystąpienia niepożądanych objawów ze strony układu oddechowego nie mających związku ze szczepieniem. Ponadto będziemy prowadzić telefoniczną i bezpośrednią rejestrację osób chętnych do udziału w Programie. Działaniami edukacyjnymi zostaną objęci wszystkie osoby z terenu Gminy Suwałki.

VII. ORGANIZACJA PROGRAMU POLITYKI ZDROWOTNEJ

1. Części składowe, etapy i działania organizacyjne

Etap I: Opracowanie projektu Programu

Etap II: Wybór w drodze konkursu ofert podmiotu leczniczego realizującego Program, spełniającego kryteria kadrowe, lokalowe i infrastrukturalne których pracownicy dysponują odpowiednimi kwalifikacjami oraz doświadczeniem w przeprowadzaniu szczepień profilaktycznych. Szczepienia będą prowadzone pod nadzorem lekarzy, po wcześniejszym uzyskaniu zgody pisemnej (załącznik nr 1) i przeprowadzenie badania lekarskiego na wykonanie szczepienia. Wyboru szczepionki dokonywać będzie podmiot leczniczy – realizator Programu.

Zakłada się objęciem szczepieniami największej części populacji sezonowej na początku sezonu epidemiologicznego od września do końca listopada każdego roku trwania Programu tj. 2019-2021. Miejscem udzielenia szczepień będzie placówka opieki zdrowotnej położona na terenie miasta Suwałki z wyposażonym gabinetem zabiegowym lub punktem szczepień, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa.

Etap III: Realizacja Programu:

1) Promocja Programu poprzez akcję informacyjno-edukacyjną o Programie dla osób z wybranej populacji, przeprowadzona będzie przez realizatora Programu (strona internetowa Urzędu Gminy Suwałki, informacja w lokalnych mediach, informacja na terenie podmiotów realizujących Program i in.). Akcja ta dotyczyć będzie zarówno informacji na temat grypy, zagrożeń występowania powikłań pogrypowych, jak również propagowania prawidłowych nawyków zdrowotnych związanych z profilaktyką grypy i informacji o sposobach postępowania w trakcie choroby, w celu uniknięcia powikłań;
2) Przeprowadzenie szczepień przez podmiot wyłoniony w drodze konkursu ofert. Program realizowany będzie w punktach szczepień zlokalizowanych w podmiotach leczniczych wyłonionych w drodze konkursu ofert (przeprowadzenie lekarskiego badania kwalifikującego do szczepienia oraz wykonanie szczepienia, konsultacja po zaszczepieniu w przypadku wystąpienia niepożądanych odczynów poszczepiennych);
3) Prowadzenie rejestracji uczestników Programu;
4) Monitoring przebiegu Programu w trakcie realizacji;
5) Prowadzenie odpowiedniej dokumentacji, sporządzenie sprawozdania z realizacji Programu.
6) Rozliczenie finansowe Programu.

2. Planowane interwencje

W ramach Programu przeprowadzone zostaną szczepienia ochronne przeciwko grypie sezonowej u osób powyżej 65 roku życia, zamieszkałych na terenie Gminy Suwałki.

Wybór realizatora Programu podmiotu leczniczego nastąpi w drodze konkursu ofert w oparciu o przepisy ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej i ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Wybór preparatu do szczepień nastąpi zgodnie z obowiązującym Programem Szczepień Ochronnych oraz zgodnie z aktualną charakterystyką produktu leczniczego. Wybór szczepionki dokonany zostanie według najnowszej wiedzy medycznej oraz według wskazań rejestracyjnych zgodnie z zaleceniami Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) i charakterystyki produktu przez realizatora Programu, wyłonionego w drodze konkursu ofert. Wśród szczepionek dostępne będą szczepionki, które będą zalecane w danym roku realizacji Programu. Aktualnie na liście leków refundowanych znajduje się czterowalentna szczepionka przeciwko grypie. Zakup szczepionek będzie realizowany przez podmiot leczniczy, który otrzyma środki na realizację umowy.

Szczepienia dla osób powyżej 65 roku życia będą bezpłatne i dobrowolne i zależeć będą od kolejności zgłoszenia się do potencjalnych adresatów Programu.

3. *Kryteria i sposób kwalifikacji uczestników*

Do Programu kwalifikowane będą osoby, które spełniają warunki:

- zamieszkałe na terenie Gminy Suwałki;
- brak przeciwwskazań do szczepienia stwierdzony podczas wizyty u lekarza podstawowej opieki zdrowotnej;
- wyrażenie pisemnej zgody na szczepienie;
- wiek powyżej 65 lat;
- uczestnictwo każdej osoby w Programie będzie polegało na edukacji na temat zachorowań na grypę i powikłania pogrypowe oraz szczepień profilaktycznych przeciwko grypie oraz innych metod zapobiegania grypie.

Uczestnicy Programu, którzy przejdą pozytywną kwalifikację lekarską, będą mogli skorzystać ze szczepienia. Szczepienia wykonywane będą do wyczerpania limitu zakupionych w danym roku szczepionek.

4. *Zasady udzielania świadczeń w ramach Programu polityki zdrowotnej:*

Proces szczepień zostanie podzielony na następujące etapy:

Etap I – działania informacyjno-edukacyjne

Zintensyfikowanie działań edukacyjnych w celu poszerzenia wiedzy i świadomości dotyczącej skuteczności i bezpieczeństwa szczepień, może mieć istotny wpływ na zwiększenie liczby osób przystępujących do szczepień. Ważnym elementem jest też propagowanie prawidłowych nawyków związanych z higieną oraz informacja na temat sposobu postępowania w trakcie choroby, w celu zapobiegania powikłaniom. W ramach akcji edukacyjnej na terenie gminy Suwałki prowadzone będą spotkania z zakresu edukacji zdrowotnej w odniesieniu do infekcji wirusem grypy.

Program wraz z kampanią informacyjno-edukacyjną będzie przeprowadzany przez fachowych pracowników medycznych, posiadających stosowne wykształcenie, uprawnienia zawodowe oraz wiedzę z zakresu epidemiologii chorób zakaźnych. Kampania edukacyjna skupi się na propagowaniu prawidłowych zachowań edukacyjnych tj. przestrzegania zasad higieny, unikanie potencjalnych miejsc rozprzestrzeniania się choroby, możliwe unikanie kontaktów z osobami chorymi, a także o sposobie postępowania w trakcie zakażenia grypą, tak by uniknąć powikłań.

Edukacja na temat profilaktyki grypy będzie prowadzona także podczas wizyty lekarskiej, kwalifikującej do szczepień. Osoby zaszczepione będą też poinformowane o pozytywnych skutkach szczepień ochronnych oraz o postępowaniu w razie wystąpienia. niepożądanych odczynów poszczepiennych, w tym o konieczności ponownego zgłoszenia się do poradni w takim przypadku. Ponadto edukacja zdrowotna będzie realizowana również za pomocą ulotek i plakatów edukacyjnych wybranym podmiocie leczniczym oraz w Urzędzie Gminy Suwałki.

Etap II – kwalifikacja do szczepień

Kwalifikacja lekarska będzie uwzględniać przeciwwskazania do szczepień i ocenę ryzyka wystąpienia powikłań poszczepiennych. Wstępna informacja o przeciwskazaniach na spotkaniach informacyjnych.

Etap III – zaszczepienie uczestnika

Osoba zakwalifikowana do szczepień będzie wpisana do rejestru uczestników Programu. Uzyska informację o sposobie postępowania w przypadku wystąpienia niepożądanych odczynów poszczepiennych. Szczepienia będą przeprowadzane przez lekarza i pielęgniarkę. Możliwe będą też szczepienia w domu pacjentów leżących, po ich uprzednim zgłoszeniu do udziału w Programie, z zachowaniem wszystkich etapów realizacji Programu.

Etap IV – konsultacja lekarska w razie wystąpienia niepożądanych odczynów poszczepiennych

Lekarz, po zbadaniu pacjenta, stwierdzi i udokumentuje wystąpienie niepożądanych odczynów poszczepiennych. Pacjent otrzyma dokładną informację o sposobach postępowania w takim przypadku.

Etap V – zakończenie cyklu szczepień

Wykonawca szczepień przekaże koordynatorowi Programu sprawozdanie z realizacji Programu.

5. ***Sposób powiązania działań Programu ze świadczeniami zdrowotnymi finansowanymi ze środków publicznych***

Szczepienia przeciw grypie nie są refundowane przez Narodowy Fundusz Zdrowia. Program polega na wykonaniu szczepień, które znajdują się w grupie szczepień zalecanych, ale niefinansowanych ze środków znajdujących się w budżecie Ministra Zdrowia. W sposób pośredni, na skutek zmniejszenia występowania grypy oraz wywołanych przez nią powikłań, może to mieć wpływ na zmniejszenie czasu oczekiwania na wizytę lekarską w placówce opieki zdrowotnej, dzięki zmniejszeniu zachorowań infekcyjnych w sezonie oraz mniejszą liczbę hospitalizacji. Skuteczność szczepień przeciw grypie będzie wpływać pozytywnie na poddawanie się innym, obowiązkowym i zalecanym szczepieniom ochronnym.

6. ***Sposób zakończenia udziału w Programie i możliwości kontynuacji otrzymywania świadczeń zdrowotnych, jeżeli istnieją wskazania.***

Udział w programie zostanie zakończony w przypadku:

1) Braku zgody pacjenta na udział w Programie;
2) Przeciwskazań medycznych do podania szczepionki;
3) Poddania się szczepieniu.

Po wykonaniu szczepień adresat Programu nie wymaga żadnych świadczeń opuści podmiot leczniczy, co jest równoznaczne z zakończeniem udziału w Programie. W przypadku wystąpienia niepożądanego odczynu poszczepiennego pacjent będzie korzystał z opieki medycznej, zgodnie z ogólnymi zasadami udzielania świadczeń medycznych,

o których zostanie wcześniej poinformowany. Organizator dopuszcza zakończenie udziału w Programie na każdym etapie realizacji Programu na życzenia pacjenta.

7. *Bezpieczeństwo planowanych interwencji*

Program szczepień będzie realizowany przez podmiot leczniczy, który zostanie wybrany do realizacji Programu w drodze konkursu ofert. W Programie będą użyte szczepionki przeciwko wirusowi grypy, zarejestrowane i dopuszczone do obrotu w Polsce, wybrane na podstawie opinii lekarza specjalisty.

Inaktywowane szczepionki przeciw grypie mają udowodnioną skuteczność i bezpieczeństwo. Z uwagi na zalecenia ACIP I WHO do realizacji Programu planuje się zastosowanie inoaktywnych szczepionek z rozszczepionymi wirionem (typu split) lub szczepionek podjednostkowych (typu sub-unit), które można stosować zarówno u małych dzieci, jak i u osób w bardzo zaawansowanym wieku. Szczepienia wykonywane będą z wykorzystaniem szczepionek dopuszczonych do stosowania w Polsce, zgodnie z zaleceniem Charakterystyki Produktów Leczniczych danych szczepionek. Na podstawie Karty wymienionej charakterystyki produktu będzie też podany profil bezpieczeństwa danej szczepionki. Szczepienia będą każdorazowo poprzedzone kwalifikacją lekarską i wykonywane przez osoby posiadające stosowne uprawnienia zawodowe. Szczepienia będą realizowane przez cały sezon występowania grypy, objęciem szczepieniami największej części populacji sezonu epidemiologicznego zakłada się od września do listopada.

Program będzie realizowany w placówce opieki zdrowotnej, spełniającą warunki wykonania szczepień ochronnych w tym: szczepienia będą przeprowadzone przez wyspecjalizowane pielęgniarki pod nadzorem lekarskim, posiadających punkt szczepień oraz odpowiednie wyposażenie do przechowywania szczepionek.

Przeciwwskazania do stosowania szczepionki:

- ostra choroba infekcyjna (osoba chora),
- przebyty zespół Guillain-Barre stwierdzony w okresie 6 tygodni po poprzednim szczepieniu przeciwko grypie
- uczulenie na substancje zawarte w szczepionce,
- odczyny poszczepienne powstałe w wyniku wcześniejszego szczepienia na grypę,
- przetaczanie krwi w przeciągu ostatnich sześciu tygodni.
- wystąpienie objawów uczuleniowych po wcześniejszym podaniu szczepionki
- ostre choroby przebiegające z gorączką.

8. *Kompetencje/ warunki niezbędne do realizacji Programu*

Szczepienia będą realizowane w przychodni posiadającej kontrakt z Narodowym Funduszem Zdrowia na świadczenia z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej. Podmiot medyczny wyłoniony zostanie w postępowaniu konkursowym, zatrudniający pracowników dysponujących wymaganymi kwalifikacjami i odpowiednim doświadczeniem zawodowym zgodnie z ustawą o działalności leczniczej z dnia 15 kwietnia 2011 r. (Dz.U. z 2018 r. poz. 2190 z późn.zm.) w tym:

- szczepienia będą przeprowadzone przez wyspecjalizowane pielęgniarki pod nadzorem lekarskim;
- posiadających punkt szczepień oraz lodówkę do przechowywania szczepionek;
- do szczepienia kwalifikuje lekarz po uprzednim zbadaniu pacjenta;
- lekarz informuje pacjenta o rodzaju podejmowanych czynności;
- obowiązkiem lekarza będzie uzyskanie zgody pacjenta na sczepienie;

– osoba przeprowadzająca szczepienie przygotowuje szczepionkę do podania oraz informuje pacjenta o tym jaką szczepionkę będzie podawać.

VIII. BUDŻET PROGRAMU

1. Koszty przeprowadzenia Programu

Szacunkowy koszt wykonania pojedynczego szczepienia zdrowotnego oraz czynności dodatkowych dla jednej osoby szacuje się na 160,00 zł w tym:

1) Koszt działań informacyjno – edukacyjnych – 30 zł (wykłady, koszt materiałów promocyjnych, audycji);
2) Koszt badania lekarskiego kwalifikującego do szczepienia – 30 zł;
3) Koszt zakupu szczepionki przeciwko grypie na właściwy sezon grypowy – 60 zł;
4) Koszt wykonania szczepienia 20 zł.
5) Sporządzenie dokumentacji medycznej z przeprowadzonych szczepień – 20 zł;

2. Planowane koszty całkowite

Planowany koszt realizacji w okresie 3 lat trwania Programu wyniesie 48 000,00 zł. W przypadku większej frekwencji podejmie się działania w celu zabezpieczenia dodatkowych środków finansowych w budżecie gminy Suwałki.

3. Źródła finansowania

Środki na realizację przedmiotowego Programu zostaną zabezpieczone w budżecie Gminy Suwałki w dziale 851 Ochrona zdrowia, rozdziale 85195 Pozostała działalność §4300 Zakup usług pozostałych. Szczepienie przeciwko wirusowi grypy sfinansowane zostanie w całości z budżetu Gminy Suwałki.

4. Argumenty przemawiające za tym, że wykorzystanie dostępnych zasobów jest optymalne

1) Zakażenia wywołane przez wirusy grypy mogą mieć ciężki przebieg u osób starszych po 65 roku życia szczególnie z grupy podwyższonego ryzyka;
2) Zakażeniom powikłaniom pogrypowym, zgonom wywołanym przez wirusy grypy można skutecznie zapobiegać poprzez szczepienia pozwalające na nabycie odporności.

IX. MONITOROWANIE I EWALUACJA PROGRAMU

1. Ocena zgłaszalności do Programu

Zgłaszalność do Programu będzie monitorowana na bieżąco przez Urząd Gminy Suwałki w trakcie trwania Programu oraz po zakończeniu Programu.

Przewidywana minimalna efektywność zgłoszeń to 80% zakładanej co roku populacji osób w wieku powyżej 65 roku życia.

W ramach monitorowania i ewaluacji Programu zostaną określone następujące wielkości:

1) Populacja osób kwalifikujących się do szczepienia, zgodnie z przyjętymi kryteriami;
2) Liczba zachorowań na grypę w populacji objętej szczepieniem;
3) Liczba osób, które nie zostały zaszczepione z powodu przeciwwskazań lekarskich lub z powodu wyczerpania limitu miejsc;
4) Liczba osób, które zrezygnowały z Programu;
5) Ilość rozdanych materiałów informacyjno-edukacyjnych;
6) Liczba osób, które uczestniczyli w spotkaniach edukacyjnych na temat grypy i jej powikłań;

7) Liczba osób hospitalizowanych i zgonów w wyniku grypy i jej powikłaniom grypowym wśród osób objętych Programem w odniesieniu do lat poprzednich.

2. *Ocena jakości świadczeń w Programie*

Wszystkie świadczenia realizowane przez wyłoniony w postępowaniu konkursowym podmiot medyczny podlegać będzie standardowej ocenie ze strony zarówno organizatora Programu, jak i ze strony osób biorących udział w Programie. Organizator Programu wyznaczy osobę odpowiedzialną za stały monitoring jakości świadczeń w Programie. Każdy z uczestników Programu będzie miał możliwość wyrażenia swojej opinii na temat realizacji Programu oraz jego promocji w formie krótkiej ankiety do wypełnienia po zakończeniu wizyty w gabinecie i po zakończeniu spotkań z zakresu edukacji zdrowotnej w odniesieniu do infekcji wirusa grypy (załącznik nr 2,3 i 4).
Ocena jakości świadczeń i działań edukacyjnych przeprowadzonych w ramach w programu będzie podlegać corocznej analizie wyników na podstawie ankiet wypełnionych przez uczestników programu.

Program będzie monitorowany przez cały okres jego trwania oraz po jego zakończeniu. Realizator będzie zobowiązany do złożenia sprawozdania z jego realizacji oraz zobowiązany będzie do określenia zapadalności na grypę i jej powikłań w odniesieniu do wcześniejszej sytuacji epidemiologicznej w podmiocie leczniczym, który zostanie wyłoniony w drodze w konkurs ofert.

3. *Oczekiwane efekty realizacji Programu*

Do oceny efektywności programu jest zobowiązana Instytucja Zarządzająca Programem na podstawie informacji, danych, raportów i sprawozdań przygotowanych przez Realizatora.
Zaplanowane wskaźniki zostaną zweryfikowane pod kątem ich realizacji:

- liczba osób zaszczepionych w stosunku do wszystkich osób biorących udział w Programie (zaszczepionych + osoby z przeciwskazaniami + osoby, które nie otrzymały zgody na szczepienie);
- liczba przypadków grypy sezonowej w odniesieniu do lat poprzednich – zakładany spadek o minimum 2%;
- wzrost wiedzy u minimum 15% uczestników programu (na podstawie ankiety ewaluacyjnej) z zakresu edukacji zdrowotnej;
- wskaźnik wystąpienia poszczepiennych działań niepożądanych – liczba bezwzględna, odsetek przypadków, przyczyny wystąpienia.
- spadek minimum 2% liczby hospitalizacji z powodu grypy lub choroby grypopodobnej osób zaszczepionych w ramach Programu w odniesieniu do lat poprzednich.

Ewaluacja będzie się opierać na porównaniu stanu przed wprowadzeniem działań w ramach Programu, a stanem po jego zakończeniu.

Należy jednak zaznaczyć, że w przypadku przedmiotowego programu rzeczywisty wymiar jego efektów znany będzie dopiero po długim czasie od zastosowania szczepionki. Regularne, cykliczne szczepienia pozwalają na uzyskanie odporności populacyjnej. Natomiast skuteczna edukacja zapewnia trwałość efektów zdrowotnych.

X. OKRES REALIZACJI PROGRAMU

Program szczepienia profilaktycznego zaplanowano na lata 2019-2021 przeciwko grypie dla osób powyżej 65 roku życia. Rozpoczęcie realizacji planuje się we wrześniu każdego roku trwania Projektu. Przyjmuje się, że w roku 2019 szczepieniami objęte będą osoby, których liczbę oszacowano na poziomie 103 osób. Do tych osób zostanie skierowana oferta szczepień sfinansowanych ze środków budżetu Gminy Suwałki.

XI. ZAKOŃCZENIE

Program ma charakter otwarty. W razie potrzeby Program będzie modyfikowany np. w zakresie wieku grupy docelowej.

Opracowano na podstawie:

1. Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. oświadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tj. Dz. U. z 2019 r. poz.1373 z późn.zm.).

2. Zarządzenia Ministra Zdrowia z dnia 29 grudnia 2014 r. w sprawie prowadzenia prac nad opracowaniem i realizacją Programów zdrowotnych.

3.Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 21 sierpnia 2009 r. w sprawie priorytetów zdrowotnych.

4.Ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz.U z 2018 r. poz. 1492 z późn.zm).

Załącznik nr 1 do Programu

ZGODA NA UDZIAŁ
PROGRAMIE POLITYKI ZDROWOTNEJ W ZAKRESIE
SZCZEPIEŃ OCHRONNYCH PRZECIWKO GRYPIE
DLA MIESZKAŃCÓW GMINY SUWAŁKI PO 65 ROKU ŻYCIA"

Ja

.....

(imię i nazwisko)

zam.....(adres:

(ulica, nr domu/ lokalu, kod pocztowy, miejscowość)

wyrażam zgodę na udział w Programie polityki zdrowotnej w zakresie szczepień profilaktycznych przeciwko grypie dla mieszkańców Gminy Suwałki po 65 roku życia, obejmującym wykonanie szczepienia szczepionką ochronną przez wykwalifikowany personel medyczny, po uprzednim badaniu lekarskim.

1) Potwierdzam, iż zostałem/am poinformowany/a o celu przeprowadzenia szczepień.
2) Potwierdzam, iż zostałem/am poinformowany/a o możliwości rezygnacji z udziału w Programie w każdym momencie jego realizacji, po złożeniu pisemnej rezygnacji z uczestnictwa.
3) Potwierdzam, iż zostałem/am poinformowany/a o przeciwskazaniach do wykonania szczepień, dających się przewidzieć następstwach i powikłaniach, zwiększeniu ryzyka zdrowotnego w przypadku niewykonania szczepienia, możliwości wystąpienia negatywnego odczynu poszczepiennego, który może powstać mimo prawidłowego wykonania szczepienia.
4) Informacja przekazana mi Przez Lekarza była dla mnie w pełni jasna i zrozumiała. W trakcie rozmowy z lekarzem miałem/am możliwość zadawania pytań dotyczących szczepienia
5) Oświadczam, że zapoznałem /am się z powyższym tekstem i wyrażam zgodę na wykonanie szczepienia
6) Ze względu na własne bezpieczeństwo Pacjent powinien zostać na terenie przychodni przez 30 minut po wykonaniu szczepienia.
7) Wyrażam zgodę na przetwarzanie moich danych osobowych na potrzeby związane z realizacją i rozliczeniem tego Programu.

.....

(data i czytelny podpis)

Informacja o przetwarzaniu danych osobowych

Zgodnie z art. 13 ust. 1 i. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) Dz. Urz. UE. L 119 z 04.05.2016, str.1, z późn. zm.- dalej RODO informuje się:

1) Administratorem Pani/Pana danych osobowych przetwarzanych w Urzędzie Gminy Suwałki jest: Wójt Gminy Suwałki, ul. Świerkowa 45, 16-400 Suwałki, tel. 875659300, e-mail sekretariat@gmina.suwalki.pl
2) Dane kontaktowe do Inspektora Ochrony Danych – e-mail: iod@gmina.suwalki.pl Pani/Pana dane osobowe będą przetwarzane w celach wynikających z obowiązujących przepisów prawa, a związanych z realizacją Programu szczepień profilaktycznych przeciwko grypie po 65 roku życia w Gminie Suwałki.
3) Pani/Pana dane osobowe będą przetwarzane w celach związanych z realizacją „ Programu szczepień profilaktycznych przeciwko grypie po 65 roku życia w Gminie Suwałki" zgodnie z art. 6 ust. 1 lit. c RODO.
4) Zabezpieczenia stosowane przez Administratora Danych Osobowych w celu ochrony Pani/Pana danych osobowych polegają szczególnie na:
   a)dopuszczeniu do przetwarzania danych osobowych wyłącznie osób posiadających upoważnienie nadane przez Administratora Danych Osobowych;
   b)pisemnym zobowiązaniu osób upoważnionych do przetwarzania danych osobowych do zachowania ich w tajemnicy.
5) Pani/Pana dane osobowe nie będą przekazywane do państwa trzeciego lub organizacji międzynarodowej.
6) Pani/Pana dane osobowe będą przechowywane przez okres wynikający z przepisów prawa, w szczególności ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach oraz rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych.
7) Posiada Pani/Pan prawo dostępu do treści swoich danych oraz prawo ich sprostowania.
8) Ma Pan/Pani prawo wniesienia skargi do Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych, gdy uzna Pani/Pan, iż przetwarzanie danych osobowych Pani/Pana dotyczących narusza przepisy RODO.

.....

(data i czytelny podpis)

Załącznik nr 2 do Programu

ANKIETA SATYSFAKCJI UCZESTNIKA PROGRAMU POLITYKI ZDROWOTNEJ W ZAKRESIE SZCZEPIEŃ PROFILAKTYCZNYCH PRZECIWKO GRYPIE DLA MIESZKAŃCÓW GMINY SUWAŁKI PO 65 ROKU ŻYCIA

Szanowni Państwo Zwracamy się z prośbą o udzielenie odpowiedzi na pytania niniejszej ankiety. Posłuży ona do oceny realizacji w 2019 roku programu szczepień przeciw grypie i zebrania danych do jego rozliczenia. Badanie jest anonimowe. Proszę wybrać odpowiedź, zaznaczając X w wybranej kratce przy odpowiedzi.

1. Skąd dowiedziała się Pani/Pan o programie bezpłatnych szczepień realizowanych w Gminie Suwałki ?

□ Informacja ze strony internetowej, tablic informacyjnych w Urzędzie Gminy Suwałki
□ Informacja ze strony internetowej, tablic informacyjnych w przychodni
□ Informacja od rodziny, znajomych
□ Inne źródło, podać jakie ? .....

2. Czy w ramach udziału w programie została Pani/Pan poinformowana/y o:

a) profilaktyce grypy i korzyściach wynikających ze szczepienia przeciw grypie? □Tak □Nie
b) możliwości wystąpienia niepożądanych odczynów poszczepiennych? □Tak □Nie
c) postępowaniu w razie wystąpienia odczynów poszczepiennych? □Tak □Nie

3. Czy jest Pani/Pan zadowolony/a z kompetencji i jakości usług lekarskich świadczonych w ramach programu (wywiad lekarski, badanie przed szczepieniem, edukacja zdrowotna)? □Tak □Nie

4. Czy jest Pani/Pan zadowolony/a z kompetencji i jakości usług pielęgniarskich świadczonych w ramach programu (wykonanie szczepienia)? □Tak □Nie

5. Czy poziom Pani/Pana wiedzy i świadomości na temat profilaktyki grypy, powikłań związanych z grypą i roli szczepień w profilaktyce grypy jest większy niż przed udziałem w programie ? □Tak □ Nie

6. Czy przed udziałem w programie:

a) szczepił/a się Pani/Pan na koszt własny przeciw grypie? □ Tak □ Nie
b) chorował/a Pani/Pan na grypę ? □ Tak □ Nie
c) hospitalizowano Panią/Pana z powodu zachorowania na grypę ? □ Tak □Nie

7. Czy jest Pani/ Pan zadowolona/y z wzięcia udziału w programie bezpłatnych szczepień przeciw grypie ? □Tak □Nie

8. Czy udział i wiedza zdobyta w ramach programu, wpłynie na Pani/Pana decyzję o samodzielnym zakupie szczepionki i zaszczepieniu się przeciw grypie poza programem (na koszt własny) ?□Tak □ Nie

9. Czy uważa Pani/Pan, że realizacja tego typu programu była potrzebna ? □Tak □Nie

10. Czy poleciłaby Pani/Pan, innym osobom udział w programie szczepień przeciw grypie ? □Tak □ Nie

Bardzo dziękujemy Państwu za wypełnienie ankiety.
Uzyskane dzięki Państwu informacje pomogą nam w zapewnieniu wysokiej jakości świadczonych usług.

Załącznik nr 3 do Programu

ANKIETA DOTYCZĄCA OCENY DZIAŁŃ EDUKACYJNYCH PRZEPROWADZONYCH W RAMACH „PROGRAM POLITYKI ZDROWOTNEJ W ZAKRESIE SZCZEPIEŃ OCHRONNYCH PRZECIWKO GRYPIE DLA MIESZKAŃCÓW GMINY SUWAŁKI PO 65 ROKU ŻYCIA"

Niniejsza Ankieta ma na celu ocenę działań edukacyjnych przeprowadzonych w ramach bezpłatnych szczepień przeciw grypie, w szczególności ocenę poziomu wiedzy uczestników na temat:

- zagrożeń dla zdrowia i życia wynikających z zakażeń grypowych,
- sposób postepowania w przypadku zakażenia grypą,
- szczepień przeciw grypie i ich celowości,
- prawidłowych zachowań, takich jak przestrzeganie zasad higieny i unikanie potencjalnych miejsc rozprzestrzeniania się choroby,
- możliwości wystąpienia niepożądanych odczynów poszczepiennych i sposobie , postępowania w sytuacji ich , wystąpienia.

Badanie jest anonimowe.

1. **Grypa to choroba**
   - ☐ *bakteryjna*
   - ☐ *wirusowa*
   - ☐ *pasożytnicza*
   - ☐ *nie wiem/nie pamiętam*

2. **Do najczęstszych objawów grypy należą**
   (możliwa wielokrotna odpowiedź)
   - ☐ *wysoka gorączka*
   - ☐ *dreszcze*
   - ☐ *biegunka*
   - ☐ *suchy kaszel*
   - ☐ *katar*
   - ☐ *halucynacje*
   - ☐ *ból głowy*
   - ☐ *ból mięśni*
   - ☐ *ogólne „rozbicie" organizmu*

3. **Grypą można się zakazić drogą:**
   - ☐ powietrzno-*kropelkową*
   - ☐ *pokarmową*
   - ☐ *zadrapanie/ugryzienie*
   - ☐ *wodną*
   - ☐ *brudnych rąk*
   - ☐ *nie wiem/nie pamiętam*

4. **Leczenie grypy polega na:**
   (możliwa wielokrotna odpowiedź)
   - ☐ *stosowaniu antybiotyków*
   - ☐ *stosowaniu leków przeciwbólowych i przeciwzapalnych (np. paracetamol, ibuprofen)*
   - ☐ *stosowaniu witamin*
   - ☐ *inne jakie?*.....

5. **Do najczęstszych powikłań grypy należą**
(możliwa wielokrotna odpowiedź)
- ☐ *zapalenie oskrzeli*
- ☐ *zapalenie pęcherza moczowego*
- ☐ *zapalenie płuc*
- ☐ *zapalenie ucha środkowego*
- ☐ *kamica nerkowa*
- ☐ *zapalenie zatok*
- ☐ *nie wiem/nie pamiętam*

6. **Zachorowania na grypę są szczególnie niebezpieczne dla**
(możliwa wielokrotna odpowiedź)
- ☐ *dzieci*
- ☐ *młodzieży*
- ☐ *dorosłych*
- ☐ *osób w wieku podeszłym*
- ☐ *osób chorujących na wszelkie choroby przewlekłe*
- ☐ *nie wiem/nie pamiętam*

7. **Jak często należy szczepić się przeciwko grypie?**
- ☐ *co roku*
- ☐ *co dwa lub trzy lata*
- ☐ *co pięć lat*
- ☐ *co dziesięć lat*
- ☐ *raz w życiu*
- ☐ *nie wiem/nie pamiętam*

8. **Jak często szczepisz się przeciwko grypie?**
- ☐ *co roku*
- ☐ *co dwa lub trzy lata*
- ☐ *co pięć lat*
- ☐ *co dekadę*
- ☐ *raz w życiu*
- ☐ *nie wiem/nie pamiętam*

9. **Jak często szczepią się członkowie twojej rodziny przeciwko grypie?**
- ☐ *co roku*
- ☐ *co dwa lub trzy lata*
- ☐ *co pięć lat*
- ☐ *co dekadę*
- ☐ *raz w życiu*
- ☐ *nie wiem/nie pamiętam*

10. Jak ocenia Pani / Pan poziom swojej wiedzy na ww. tematy przed przystąpieniem do Programu?

Należy zaznaczyć odpowiedzi na poniższe pytania oceniając poziom swojej wiedzy w skali od 0 do 6, gdzie 1 oznacza bardzo słaby, a 6 oznacza bardzo wysoki.

1	2	3	4	5	6

bardzo słaby bardzo wysoki

11. Jak ocenia Pani /Pan poziom swojej wiedzy na ww. tematy po udziale w Programie?

1	2	3	4	5	6

bardzo słaby bardzo wysoki

Bardzo dziękujemy Państwu za wypełnienie ankiety.
Uzyskane dzięki Państwu informacje pomogą nam w zapewnieniu wysokiej jakości świadczonych usług.

Załącznik nr 4 do Programu

ANKIETA JAKOŚCI ŚWIADCZEŃ
W ZAKRESIE SZCZEPIEŃ PROFILAKTYCZNYCH PRZECIWKO GRYPIE
DLA MIESZKAŃCÓW GMINY SUWAŁKI PO 65 ROKU ŻYCIA

1. **Jak ocenia Pan/Pani poziom obsługi w rejestracji w trakcie wizyty w przychodni?**

	Bardzo dobrze	*Dobrze*	*Średnio*	*Źle*	*Bardzo źle*	*Nie mam zdania*
Możliwość telefonicznego połączenia z przychodnią	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Sprawność obsługi	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kompetentna informacja	☐	☐	☐	☐	☐	☐

2. **Jak ocenia Pan/Pani poziom lekarskiej opieki medycznej w trakcie wizyty w przychodni?**

	Bardzo dobrze	*Dobrze*	*Średnio*	*Źle*	*Bardzo źle*	*Nie mam zdania*
Stosunek do pacjenta (życzliwość, zaangażowanie, troska o pacjenta)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Komunikatywność (wyczerpujące i zrozumiałe przekazywanie informacji)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Zapewnianie intymności pacjenta podczas wizyty	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Punktualność	☐	☐	☐	☐	☐	☐

3. **Jak ocenia Pan/Pani poziom pielęgniarskiej opieki medycznej w trakcie wizyty w przychodni?**

	Bardzo dobrze	*Dobrze*	*Średnio*	*Źle*	*Bardzo źle*	*Nie mam zdania*
Stosunek do pacjenta (życzliwość, zaangażowanie, troska o pacjenta)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Komunikatywność (wyczerpujące i zrozumiałe przekazywanie informacji)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Sprawność obsługi	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Czas oczekiwania na zabieg przed gabinetem	☐	☐	☐	☐	☐	☐

4. **Jak ocenia Pan/Pani ogólnie dzisiejszą wizytę w przychodni?**

Bardzo dobrze	*Dobrze*	*Średnio*	*Źle*	*Bardzo źle*	*Nie mam zdania*
☐	☐	☐	☐	☐	☐

5. **Inne uwagi**

.....
.....
.....
.....
.....